TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21164
Tarih : 10.11.2026

10/5061

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde bulunan Umut Kitabevi'ne yönelik 9 Kasım 2005'te gerçekleştirilen bombalı saldırının ardından başlayan ve yıllarca farklı yargı mercilerinde devam eden Şemdinli Davası'nın, çok sayıda maddi delile ve kamu görevlilerinin olası müdahalelerine ilişkin iddialara rağmen beraatle sonuçlanması, olayın bütün yönleriyle aydınlatılmasını gerekli kılmaktadır. Saldırının gerçekleştirilmesinden yargılama süreçlerine, delillerin değerlendirilmesinden kamu görevlilerinin olası sorumluluklarına kadar yaşananların araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim. 10.11.2026

Özgür Bartin
Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

9 Kasım 2005 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesindeki Umut Kitabevi'ne yönelik bombalı saldırı, kamu görevlilerinin olası dahli ve yargı süreçlerine müdahale iddiaları bakımından Türkiye'nin yakın tarihinde gerçekleşmiş, aydınlatılması gereken olaylardan biridir. Saldırının ardından olay yerinde suçüstü yakalanan astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İldeniz ile itirafçı Veysel Ateş'in araçlarında patlayıcı maddeler, krokiler ve çeşitli belgeler ele geçirilmiş; soruşturma kapsamında yüzlerce klasör delil ve belgeye ulaşılmıştır.

Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi 19 Haziran 2006'da sanıklara 39 yıl 5 ay 10'ar gün hapis cezası vermiş, ancak Yargıtay kararı usul ve görev yönünden bozmuştur. Askerî yargıya taşınan dosya daha sonra yeniden adli yargıya dönmüş, 2012 yılında verilen mahkûmiyet kararının ardından 2016 sonrasında yargılamanın yenilenmesine karar verilmiştir. Yeniden görülen dava beraatle sonuçlanmış ve karar 28 Şubat 2023'te Yargıtay tarafından onanmıştır. Böylece çok sayıda maddi delil ve bilgiyle başlayan süreç, sanıkların beraatiyle sonuçlanmıştır.

Dava sürecindeki önemli soru işaretlerinden biri, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Yaşar Büyükanıt'ın sanıklardan Ali Kaya hakkında kullandığı "Tanırım, iyi çocuktur" ifadesidir. Bu açıklamanın ardından Büyükanıt ve bazı subaylar hakkında yargıyı etkileme teşebbüsü iddiasıyla soruşturma başlatılmış; Genelkurmay'ın soruşturmaya tepki gösteren açıklamalarının ardından davanın savcısı Ferhat Sarıkaya HSYK tarafından meslekten çıkarılmıştır. Bu gelişmelerin yargı bağımsızlığı ve davanın seyri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

Soruşturma kapsamında savcılığa sunulan ihbar dilekçelerinde, askerî yetkililerin şüpheli Veysel Ateş'in emniyetten alınması veya serbest bırakılması için girişimlerde bulunduğu, dönemin ilçe emniyet müdürüne baskı yapıldığı ve olayın daha geniş bir yapılanmayla bağlantılı olabileceği ileri sürülmüştür. Rıfat Koruhan isimli devlet memuruna ait ihbar dilekçesinde de dönemin askerî komuta kademesine uzanan ilişkilere dair iddialar yer almıştır. Bu iddiaların doğruluğu, ilgili kişilerin dinlenmesi ve dönemin askerî, mülki ve emniyet makamlarına ait kayıtların incelenmesiyle açıklığa kavuşturulmalıdır. Ayrıca Şemdinli ve

Yüksekova çevresinde gerçekleşen önceki bombalama olaylarının olası bağlantıları da araştırılmalıdır.

Bu kapsamda, ele geçirilen patlayıcıların, krokilerin ve diğer belgelerin akıbeti belirlenmeli; kriminal incelemeler ve yargılama aşamalarındaki değerlendirmeler yeniden incelenmelidir. Tanıkların, dönemin emniyet ve mülki idare yetkililerinin, askerî yetkililerin, soruşturmayı yürüten savcıların ve dava avukatlarının beyanlarına başvurulmalıdır. Olayın planlanması, gerçekleştirilmesi veya soruşturmanın engellenmesinde kamu görevlilerinin rolü bulunup bulunmadığı ortaya çıkarılmalıdır.

Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı, devlete ihlal iddialarını etkili ve bağımsız biçimde soruşturma yükümlülüğü yüklemektedir. Anayasa'nın 36'ncı ve 40'ıncı maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci ve 13'üncü maddeleri de yaşam hakkı ile adil yargılanma ve etkili başvuru güvencelerini düzenlemektedir. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmesi'nin 2'nci ve 6'ncı maddeleri de devletin yaşam hakkını koruma ve etkili başvuru yolları sağlama yükümlülüğünü güvence altına almaktadır. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160'ıncı maddesi ise maddi gerçeğin ortaya çıkarılması için lehe ve aleyhe delillerin toplanmasını savcılığın görevi olarak düzenlemektedir.

Kesinleşmiş beraat kararları, Meclisin kamu kurumlarının işleyişini ve olası idari sorumlulukları araştırmasına engel değildir. Komisyonun amacı yargı kararlarını ortadan kaldırmak değil, olayın aydınlatılmasını sağlayacak bilgi ve belgeleri ortaya çıkarmak ve suç şüphesi doğuran tespitleri yetkili adli makamlara iletmektir. Toplumsal barışın ve hukuk devletine duyulan güvenin güçlenmesi, geçmişte yaşanan ağır hak ihlallerinin üzerinin örtülmesiyle değil, hakikatin ortaya çıkarılması ve hesap verebilirliğin sağlanmasıyla mümkündür.

Bu nedenlerle Şemdinli Davası'nın bütün yönleriyle araştırılması, delillerin yeniden incelenmesi, tanıkların dinlenmesi, kamu görevlilerinin olası sorumluluklarının belirlenmesi ve cezasızlığa yol açmış olabilecek kurumsal mekanizmaların ortaya çıkarılması amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	